

Zpráva pro DGVT o nových iniciativách v oblasti OVP za období červen-září 2008

Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky

Vláda ČR dne 9.7.2008 schválila Strategii vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky pro léta 2008-2015. Jedná se o koncepční dokument aplikující základní principy a témata udržitelného rozvoje do vzdělávání všech typů a úrovní, který ve vzdělávání výrazně akcentuje především propojování souvislostí (zejména mezi ekonomickými, sociálními a environmentálními aspekty rozvoje společnosti). Mezi pestrá témata, kterých se strategie i vzdělávání pro udržitelný rozvoj týkají, se řadí např. aktivní občanství, zmírňování chudoby, bezpečnost, lidská a občanská práva i ekologická výchova.

Strategie hodlá využívat především rozvoje kompetencí vzdělavatelů na všech stupních vzdělávání (v rámci předškolního, základního a středního, vyššího odborného, vysokoškolského i dalšího vzdělávání), rozvoje kompetencí příjemců vzdělávání a dostatečnou a dostupnou nabídkou vzdělávacích programů.

Plnění Strategie bude v ČR koordinovat Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v úzké spolupráci s Ministerstvem životního prostředí. Protože se jedná o dokument mezioborový a meziresortní, bude zároveň vytvořena pracovní skupina složená ze zástupců resortů, vysokých škol a další odborné veřejnosti. Strategie by současně měla být také jedním z opěrných dokumentů pro usměrňování finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, ale i dalších operačních programů.

Strategie mimo jiné podpoří rozvoj vzdělávacích programů zaměřených na uplatňování inovativních metod kvality řízení ve veřejné správě, v podnikové sféře pomůže rozvoji vzdělávacích programů zaměřených na společenskou odpovědnost firem a systémy environmentálního řízení. V rámci základního a středního školství bude Strategie motivovat k posilování komunitní funkce škol a k dalšímu pokračování kurikulární reformy, ve vysokém školství podpoří rozvoj mezioborových studijních programů, ale i užší spolupráci vysokých škol s praxí prostřednictvím tzv. center expertízy.

Přijetím Strategie se Česká republika připojila k právě probíhající Dekádě pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji vyhlášené OSN v roce 2005 a touto národní strategií odpovídá na regionální Strategii vzdělávání k udržitelnému rozvoji, kterou přijaly v roce 2005 všechny členské státy Evropské hospodářské komise OSN (včetně ČR) v litevském Vilniusu a na jejíž přípravě se ČR od počátku aktivně podílela.

Legislativní změny v oblasti OVP

Novela zákona o uznávání odborné kvalifikace

Dne 1.7.2008 nabyt účinnosti zákon č.189/2008 Sb., který rozsáhlým způsobem novelizuje právní úpravu uznávání odborných kvalifikací v České republice, zejména zákon č. 18/2004 Sb. o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Z důvodu nutnosti implementovat do českého právního řádu novou směrnici o uznávání odborných kvalifikací 2005/36/ES připravilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a dalšími dotčenými resorty *Návrh zákona, kterým se mění zákon o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* MŠMT se stalo gestorem implementace s ohledem na skutečnost, že do jeho působnosti spadá výše zmiňovaná směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací, která do jednoho právního nástroje konsoliduje dřívějších zhruba patnáct směrnic obecného i sektorového systému uznávání odborných kvalifikací a tím také právní úpravu komunitárního práva podstatně zjednodušuje. S ohledem na to byl také návrh zákona, jehož účelem bylo transponovat tuto směrnici do právního řádu ČR, velmi rozsáhlý dokument, čítající celkem asi 1000 stran textu.

Změny školského zákona

Zákonem č. 242/2008 Sb. byl změněn školský zákon v oblasti maturitní zkoušky. Účinnost novely je stanovena zčásti na 4. července 2008 a zčásti na 1. září 2009. Zákonem č. 243/2008 Sb. se mění pravidla stanovená školským zákonem pro přijímání uchazečů ke střednímu vzdělávání. Zákon nabyt účinnosti dnem 4. července 2008.

Úplné znění zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), jak vyplývá z pozdějších změn, bylo vyhlášeno 2. září 2008 a zohledňuje všechny změny zákona, které nabyly účinnosti do tohoto data.

Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008-2012

V lednu 2008 přijala vláda ČR aktualizovanou verzi strategického dokumentu Národní program přípravy na stárnutí pod názvem „Kvalita života ve stáří“. Dokument dále rozvádí a konkretizuje opatření uvedená v Národním programu přípravy na stárnutí na léta 2003-2007.

V rámci několika strategických priorit jsou zadány i kroky týkající se oblasti vzdělávání. Uplatňována je perspektiva životního cyklu (life-course perspective), která zdůrazňuje nutnost podporovat vzdělávání a pozitivní postoj k němu již od mládí a soustavně během celého života, aby se předešlo problémům na trhu práce ve stáří. Dokument stanovuje mimo jiné zpracovat koncepci rozvoje systému celoživotního vzdělávání, zvýšit nabídku a dostupnost celoživotního vzdělávání, včetně speciálních programů rekvalifikace a poradenství vytvořených cíleně pro starší věkové kategorie. Zdroje ESF by měly být využity pro rozšíření nabídky celoživotního vzdělávání v síti škol. Realizován by měl být projekt podpory individuálního dalšího vzdělávání zaměřeného na rozvoj ICT a jazykových kompetencí.

Vláda by také v blízké době měla vyhodnotit možnosti uplatnění finanční motivace zaměstnanců a zaměstnavatelů k dalšímu vzdělávání a zaměstnávání starších osob. S nezaměstnanými staršími 50ti let by měly úřady práce povinně zpracovávat Individuální akční plány obsahující návrh komplexního řešení jejich situace. Zaváděny a podporovány budou i iniciativy zvyšující informovanost seniorů ve všech důležitých oblastech. Do rámcových vzdělávacích programů škol bude zavedeno vzdělávání týkající se mezigeneračních vztahů a stáří a stárnutí.

Kromě toho dokument ukládá jednotlivým ministerstvům podporovat v rámci dotačních a dalších programů iniciativy směřující ke zvýšení kvality života ve stáří a výzkumu v dané oblasti.

Dokument představuje další prohloubení a konkretizaci směru, který byl naznačen v prvním dokumentu z roku 2003. Představuje důležitý rámec pro implementaci politiky směřující k zvládnutí přicházejících demografických změn, který ze mimo jiné výrazněji opírá o podporu principů celoživotního vzdělávání.